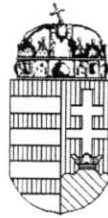

Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság
2.P.XX.20.551/2019/16/I.

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság

a kapcsolatot elektronikus úton tartó

_____ ügyvéd (_____) által képviselt

LOMBARD Pénzügyi és Lízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság (6722 Szeged,
Tisza Lajos krt. 85-87.) **felperesnek**

a kapcsolatot elektronikus úton tartó

dr. Mándli Ádámné dr. Pethő Annamária ügyvéd (9021 Győr, Árpád u. 31. 2/2.) által
képviseelt

alperes ellen

kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében meghozta a következő

Í t é l e t e t

A bíróság a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 393.700 Ft (háromszázkilencvenháromezer-hétszáz) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Törvényszékhez címezve a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróságnál kell *elektronikus úton* benyújtani.

A bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltan tartja, vagy tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti; erre a fellebbezés kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

Indokolás

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje a Lombard Finanszírozási Zrt., mint hitelező és alperes, mint kölcsönbe vevő között 2007. augusztus 10. napján _____ számon egyedi kölcsönszerződés jött létre, melynek tárgya a _____ alvázszámú, _____ frsz-ú _____ típusú személygépkocsi megvásárlásának finanszírozása volt. A szerződés mértékadó devizanemeként a CHF volt meghatározva, a kölcsön összegét a felek 1.359.000 Ft-ban, míg az összes törlesztőrészlet összegét 2.154.024 Ft-ban határozták meg. Az egyedi szerződés elválaszthatatlan részét képezte a HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat.

- [2] Az Üzletszabályzat V. 6. pontja az alábbiakat tartalmazza: amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF) a

kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbe vevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke EURO esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az EURO keresztárfolyamának változása. ”

[3]

[4] Alperes a felperesi értesítő alapján fennálló fizetési kötelezettségét több alkalommal is megszegte, erre figyelemmel a Lombard Lízing Zrt. a fennálló tartozás rendezése érdekében felszólító leveleket küldött alperes részére, majd miután az adós a felszólítások ellenére sem tett eleget rendszeres díjfizetési kötelezettségének, felperes 2014. augusztus 19. napján kelt levelében figyelmeztette alperest arra, hogy bekövetkeztek az azonnali hatályú felmondás feltételei. Figyelemmel arra, hogy az alperes ezt követően sem teljesített, felperes a szerződést 2014. szeptember 22. napján kelt levelében 2014. október 15. napjára felmondta, felperes 2014. október 15. napján kelt levelében tájékoztatta az alperest a szerződés megszűnéséről.

[5] A felperes a hatályban lévő üzletszabályzata és hirdeteménye alapján 2015. október 20. értéknappal elkészítette az elszámolást, melyeket megküldött alperes részére.

[6] Felperes keresetváltoztatásában kérte, hogy a bíróság a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján - a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközés miatti érvénytelenség esetleges megállapítása esetén - a peres felek közötti kölcsönszerződést a megkötéséig visszaható hatállyal nyilvánítsa érvényessé azzal, hogy az induló ügyleti kamat éves, százalékos mértékét a szerződés részévé teszi oly módon, hogy az éves induló ügyleti kamat mértékét 17,02 %-ban jelöli meg. Tekintettel arra, hogy az éves induló kamat mértéke a szerződésben nominálisan meg volt jelölve, így a %-os megjelölés az összegszerűséget nem módosítja - a marasztalás iránti kérelem változatlan.

[7] A fentiekre tekintettel a felperes kérte, hogy a bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 198. §, 201. § és 523. § alapján - szerződésből eredő követelés címén - az alperest az alábbi összegek 15 napon belüli megfizetésére kötelezze: 609.953 Ft főkövetelés, továbbá 7.216 Ft szerződés szerinti (HIT/2006.05.31. sz. Üzletszabályzat VIII.2. pontja) késedelmi kamat (2017. november 28. napjától 2018. augusztus 14. napjáig járó) és 562.789 Ft összegű kamatalap után 2018. augusztus 15. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat (ÜSZ VIII.2. pontja), és az eljárás során felmerült költségei megfizetésére. Perköltségként a fizetési meghagyáson lerótt 18.299 Ft összegű eljárási díjra és 19.366 Ft összegű beadással járó ügyvédi munkadíjra, továbbá a keresetlevélen lerótt 18.298 Ft összegű illeték megfizetésére kérte kötelezni alperest. A peres eljárás vitelével összefüggésben a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) a) pontja alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra tartott igényt azzal, hogy jogi képviselő ÁFA fizetésére köteles.

[8] A feleperes a keresetének a jogi érvelésként előadta, hogy az alperes a szerződést aláírta, viszont az abban foglaltakat - fizetési kötelezettsége nem teljesítése miatt - megszegte. A kölcsön folyósítása nem vitásan megtörtént, a perrel érintett jármű alperes tulajdonába került. Alperes a szerződésnek megfelelően megkezdte a kölcsön törlesztését is, azonban az teljesedésbe nem ment, alperes több alkalommal is késedelembe esett.

[9] Alperesi szerződésszegésre figyelemmel felperes jogszerűen mondta fel a szerződést, így jogszerűen terhelte ki egy összegben a szerződés szerint még fennálló alperesi tartozást. Valamennyi a tényállításban felsorolt összeg az egyedi szerződés és vonatkozó Üzletszabályzat és a hatályos hirdetemény alapján került kiterhelésre. Az egyedi kölcsönszerződést alperes aláírta, abban kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós- és adásvételi szerződésben, valamint az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, és azokat a jelen szerződés aláírásával

magára nézve kötelezőnek ismeri el, és az Üzletszabályzat átvételét a jelen szerződés aláírásával nyugtázza.

- [10] A HIT2006.05.31. sz. Üzletszabályzat 1.32. pontja utal a hirdetményre és annak V.7. pontja alapján alperes köteles megfizetni felperesnek a hirdetmény szerinti költségeket megtéríteni. Az alperes többszöri figyelmeztetést követően sem fizette meg a szerződésből eredő tartozást.
- [11] Alperesi nyilatkozat szerint a felperesi kereseti kérelem nem tartalmaz olyan felmondó nyilatkozatot, mely tartalmazna követelést megalapozó, jogcím szerint lebontott, érthető összeget. Alperes ezen állításával szemben hivatkozott a kereseti kérelemhez F/7 sorszám alatt csatolt szerződés felmondása okiratra, amely egyértelműen tartalmazza a felmondás napjáig esedékessé vált és meg nem fizetett tartozás összegét jogcímenkénti bontásban.
- [12] A szerződés felmondása okiratban az is megjelölésre került ugyancsak jogcímenkénti bontásban, hogy mennyi a szerződés megszűnésének napjával esedékessé váló tartozás pontos összege, illetve az is kiderül ezen okiratból, hogy mekkora az az összeg - ugyancsak jogcím szerinti bontásban -, amelynek felperes által biztosított „póthatáridőn” belül történő teljesítésével a felmondás visszavonásra kerülhet.
- [13] Kiemelte, hogy egyrészt magában a kereseti kérelemben rögzítésre került, hogy a felperesi követelés összegszerűsége mely tételekből áll össze, mely üzletszabályzati, hirdetményi rendelkezésen alapul és csatolásra kerültek a felmerülésüket és összegszerűségeket igazoló bizonylatok. Előadta, hogy csatolásra került F/10 sorszám alatt azon Forgalmi kimutatás, amely naptári napi bontásban tartalmazza az alperes folyószámlájának alakulását, és amelyből kiderül, hogy a kiterhelt összegek, különösen a törlesztő részlet milyen jogcím szerint kerül elszámolásra (tőke-kamat), illetve az alperesi teljesítést követően hogyan alakul az alperes aktuális folyószámla egyenlege. Csatolta továbbá azon Kimutatás a számú kölcsönszerződés jóváírásainak felosztásáról, jogcímenkénti bontásban elnevezésű okiratot, amely naptári napi bontásban, jogcímenként megjelölve tartalmazza az alperes fizetési kötelezettségeit, tartalmazza az alperes által történt teljesítéseket, illetve azt, hogy az alperes teljesítését a felperes hogyan számolta el és a jóváírást követően mekkora összegű az alperes tartozása az adott jogcímen.
- [14] A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjával kapcsolatos alperesi érvénytelenségi kifogással kapcsolatosan előadta, hogy az ügyleti kamat a több okiratból álló szerződésben (EBDT.2000/305) a felek meghatározták az összes törlesztő részletet, a törlesztő részletek összegét és a tőketartozást is. Az utóbbi két tétel is egyértelműen az összegszerű kamatot adja meg. A peres felek között létrejött egyedi kölcsönszerződés elnevezésű dokumentum tartalmazza a tőke összegét (1.359.000 Ft), tartalmazza a törlesztő részletek induló összegét (29.917 Ft), számát (72 db) /és esedékességét, és tartalmazza az összes fizetendő induló törlesztő részletet (2.154.024 Ft). Az Üzletszabályzat 1.15. pontja értelmében a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességekhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összegét adja meg. Fentiek alapján a szerződés semmissége a Ptk. 217.§ (1) és a Hpt. 213. § (1) c) alapján nem állapítható meg.
- [15] Amennyiben a bíróság esetlegesen arra az álláspontra helyezkedne, hogy az induló ügyleti kamat mértéke éves, százalékos formában nem került feltüntetésre a kölcsönszerződésben, ezért a kölcsönszerződés a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 213.§ (1) bekezdés c.) pontjába ütközése megállapítható, úgy álláspontja szerint a semmisség ok kiküszöbölésével a szerződés a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítható.
- [16] A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozás körében előadta, hogy a szerződésben, illetve annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatban, és hirdetményben valamennyi olyan díjat, költséget, fizetési kötelezettséget, és számítási módot feltüntetett felperesi társaság, amit a Hpt., illetve a betéti kamat, az értékpapírok hozamai, és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997.(111.05.) Korm. r. (továbbiakban: THM rendelet) előírt, ezzel biztosította, hogy az alperes a kölcsönszerződés aláírása előtt megismerhesse a hitel felvételével összefüggő költségeket és díjakat.

- [17] A több okiratból álló szerződés tartalmazza a THM-et, ami a kalkuláció készítésekor hatályos THM rendeletnek megfelelően, a THM rendelet előírásai szerint került meghatározásra. A THM számítása során a felperes figyelembe vett minden, a jogszabályokban meghatározott díjat, költségelemet, és számítási módot. A különböző szerződésszegő magatartások miatt, illetve többletszolgáltatásokkal kapcsolatosan felmerülő - ebből adódóan eltérő mértékű - díjakat, költségeket, késedelmi kamatokat nem. Ezeket, a THM számítása során figyelembe nem vett, esetleges fizetési kötelezettségeket a felperes az egyedi szerződésben, az üzletszabályzatában, illetve hirdetményében határozta meg, ezért ezen túlmenően nem volt szükség a „figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek” és ezek összegének meghatározására, becslésére.
- [18] A THM rendelet 13. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint a THM nem tükrözi a hitel árfolyam- és kamatkockázatát. A devizaalapú szerződéseknél a jövőbeni árfolyam lehetséges változásának becslése a kölcsönszerződésnek nem kötelező tartalmi eleme (Kúria 4/2012. Gazdasági Elvi Döntés).
- [19] A felperes és az alperes közötti szerződés az árfolyamkockázatnak a kölcsönbe vevőre telepítése miatt nem érvénytelen. A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő előre nem látható egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia. Álláspontja szerint a finanszírozási szerződés rendelkezései alapján az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt fogyasztó számára egyértelműen felismerhetőnek kellett lennie annak, hogy az ügyletnek árfolyamkockázata van, amely korlátozás nélkül kizárólag a fogyasztót terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [20] Álláspontja szerint a fentiekben előadottak alapján a finanszírozó felperes a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek, a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatában és 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatában, továbbá az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatával (különösen C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéletek) kifejtetteknek megfelelően tájékoztatta az alperest az árfolyamkockázatról és a perbeli kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezései nem tekinthető tisztességtelennek sem. Összegzőképpen kiemelte, hogy a világos és érthető Üzletszabályzati rendelkezésekből, a becsatolt okiratokból, különösen az árfolyam kockázati tájékoztatóból megállapítható, hogy az alperes, mint általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem vonhatta le azt a téves következtetést, hogy a deviza alapú hitelszerződésének nincs árfolyamkockázata és az árfolyamkockázatnak nincs felső határa. (2/2014. PJE határozat)
- [21] Előadta, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések devizaszerződések. A Kúria 6/2013. PJE határozata alapján a szerződésben a tartozás összegét nem szükséges devizában feltüntetni. Elegendő, ha a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján.
- [22] A késedelmi kamat érvényesítésével kapcsolatosan előadta, hogy annak jogalapját a felek által elfogadott és a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat VIII. pontja képezi. A szerződésszegés jogkövetkezményei pontja szolgáltatja, amelynek 2. alpontja rögzíti, hogy a Kölcsönbe vevő valamennyi esedékessé vált, meg nem fizetett tartozása után a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni a Hitelezőnek.
- [23] A késedelmi kamat kezdő időpontja a szerződés megszűnésének napja, ezzel az alperesek valamennyi tartozása esedékessé vált.

Alperesi védekezés

- [24] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítást kérte. A szerződés érvényességének nyilvánítása iránti kérelmével kapcsolatosan előadta, hogy az ügyleti kamat éves, százalékos mértéke meghatározásának hiánya okán a kölcsönszerződés érvénytelensége a felperes által kért módon, a szerződés érvényességének nyilvánításával nem küszöbölhető ki. A

kölcsönszerződésben fel kell tüntetni a kamat éves százalékos mértékét. A szerződés érvényessé nyilvánítása a felek között azt a helyzetet teremti meg, mintha már eredetileg is érvényes szerződést kötöttek volna, azaz ex tunc hatályú érvényessé nyilvánítás történik. Érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítását a Ptk. 237. §-a nem csak és kizárólag az érvénytelenségi oknak kiküszöbölhetőségéhez, hanem a szerződés érvénytelenségét eredményező hiba folytán a felek által a múltban elszenvedett érdeksérelmek bíróság általi orvosolhatóságához és tényleges orvoslásához köti. Figyelemmel arra, hogy az érvényessé nyilvánítás mindig a szerződés létrejöttének időpontjára visszamenőleges - ex tunc - hatályú jogi aktus, így nyilvánvalóan nem elegendő pusztán kiiktatni az érvénytelenség okát, hanem rendezni kell az érvénytelenség okából kifolyólag, az érvényessé nyilvánítás időpontjáig keletkezett érdeksérelmet.

[25] Az rHpt. 213. § (3) bekezdése a 213. § (1) bekezdése szerinti semmisséget relatív hatályúvá téve kimondta, hogy a szerződés semmisségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni, melynek alapján az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során is kizárólag a fogyasztó érdekei vehetők figyelembe. Kiemelte, hogy abszurd lenne, amennyiben az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során - melynél csak a fogyasztó érdekeire lehet hivatkozni - a fogyasztóval szemben érvénytelenséget okozó, törvénysértést elkövető pénzügyi intézet érdekeit is figyelembe venné a bíróság.

[26] Az rPtk. 205/B. § (1) bekezdése értelmében az ÁSZF csak és kizárólag akkor válik a felek közti szerződés részévé, ha az ÁSZF-t alkalmazó fél lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A törvény kifejezetten kizárja annak lehetőségét, hogy egy a szerződés megkötése során a kikötés alkalmazójával szerződő féllel nem közölt ÁSZF bárminemű joghatást válthasson ki, ezért nem lehetséges az, hogy a bíróság beavatkozása eredményeképp utólag váljon a szerződés részévé egy kifejezetten a tájékoztatási kötelezettség alá eső, ellenben a fogyasztóval a szerződés megkötése során nem közölt lényeges elem.

[27] A perbeli szerződést esetlegesen érvényessé nyilvánító döntés szembe menne az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt, a szerződéskötést megelőzően történő tájékoztatási kötelezettséget előíró norma céljával és logikájával.

[28] Hivatkozott arra, hogy a kamattal kapcsolatos felperesi érvelés alapjaiban téves. A deviza szerződés esetében a naponta kiszámíthatatlanul változó devizaárfolyamok miatt megtévesztő azon pénzügyi intézeti eljárás, hogy ha a kamat összességében kerül meghatározásra a szerződésben, mivel ez nem ad valós képet a fogyasztó számára a szerződés megkötésekor. Álláspontja szerint egy deviza alapú szerződésben megtévesztő és aggályos, ha a kamat összességében kerül meghatározásra, hiszen az árfolyamváltozásból eredő többletköltségek mértékét nem lehetséges előre meghatározni.

[29] Mindezek figyelembevételével az érvényessé nyilvánítás nem lehetséges, hiszen a kamat a perbeli szerződés olyan immanens eleme, amely jelentős befolyással bír a fogyasztó szerződéses akaratának kialakulására, így utólag nincs lehetősége a bíróságnak azt pótolni.

[30] Az árfolyamkockázatról szóló megfelelő szintű tájékoztatást felperes elmulasztotta. A rHpt. rendelkezéseibe ütközései a perbeli szerződés olyan súlyú hiányosságoknak minősülnek, melyek a teljes szerződés rPtk. 200.§ (2) bekezdés szerinti semmisségét megalapozzák. A szerződésben nem szerepel sem a termék árfolyamkockázatáról tájékoztatás, sem pedig olyan kikötés miszerint az ilyen kockázatot az alperes köteles lenne viselni.

[31] A szerződés megkötésekor kockázatfeltárás nem történt, az egyedi szerződés nem is tartalmaz kockázatfeltárást, és az Üzletszabályzatból sem derül ki, a kötelező írásbeliség követelménye emiatt sérült, a szerződés egyedi része az árfolyamkockázatra egyáltalán nem utal. Az Üzletszabályzatban foglaltakat a kereskedővel nem tárgyalták át, arról esett szó, hogy menyit a kölcsön összege, a vételár és az önerő, a futamidő és a havi törlesztőrészlet. A perbeli ügyletben a szerződéskötést megelőzően alperes semmilyen kockázatfeltárást nem írt alá,

szóbeli tájékoztatás nem volt, ezért kijelenthető, hogy az ezzel kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeit a felperes figyelmen kívül hagyta.

- [32] Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a hitelképesség felperes általi felmérése sem történt meg, mely miatt az alperes nem volt tisztában a szerződésben rejlő kockázatokkal.
- [33] Az alperes további érvénytelenségi kifogásként hivatkozott arra, hogy a szerződés a Hpt. 213. §-ának (1) bekezdése a) és e) pontjába is ütközik, és ezen okból is érvénytelen. Az egyedi szerződésben kiróvó összegben nincs meghatározva a kölcsönösszeg, mint a kölcsönszerződés tárgya, és az árfolyamkockázat meghatározására sem került sor. Az egyedi szerződés az árfolyamot nem tünteti fel, és az üzletszabályzat is csak azt tartalmazza, hogy a Takarékbank Rt által jegyzett árfolyamot használja. A szerződés alapján nem tudható a folyósítás időpontja, ezért az a követelmény sem teljesül, hogy a fogyasztó pontosan átláthatta a szerződésben rögzített forint összeg alapján azt a költséget, amelyet a felperes követelésként nyilván tart. A szerződés tartalmazza a törlesztőrészek összegét forintban kifejezve, azonban felperes a törlesztő összegeket a kimutatások szerint is megnövelte egyéb terhekkel, úgymint árfolyamváltozásból eredő teher, egyéb költségek.
- [34] Előadta, hogy a szerződés a Hpt. 213. §-ának b) pontjába ütközés miatt is érvénytelen, a szerződés sem kamatot, sem egyéb költséget nem tartalmaz, ezért a 19,26 %-os mértékű THM „önmagában lévő „ érték. Nem tudható, hogy a felperes milyen adatok alapulvételével határozta meg a THM értéket, és az sem derül ki, hogy a THM megállapításánál milyen értékű és melyik értéknapi deviza árfolyamot vett figyelembe. A THM valós értékének a meghatározatlansága a kölcsönszerződés semmisségét eredményezi.
- [35] Előadta továbbá, hogy a KHR-be bekerülés díja kétszer került felszámításra. Vitatta továbbá a felperes által érvényesíteni kívánt kamatkövetelést is, e körben hivatkozott arra, hogy a felmondás a jövőre nézve megszünteti a jogviszonyt, a követelés egy összegben esedékessé válik, a szerződés rendelkezése nem élnek tovább, ezért a felperes a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat illeti meg.
- A felperes által F/26. sz. alatt becsatolt elszámolás továbbra sem tartalmazza a folyósítás összegét, sem forintban sem pedig devizában, ezért alkalmatlan arra, hogy a fennálló tartozás összegének alakulása matematikai úton levezethető legyen mind a bíróság, mind alperes számára. A felperesnek, mint professzionális pénzügyintézetnek, egy olyan elszámolást kell készítenie, amely a kölcsön folyósításával kezdődik és az annak összegét, mint a kölcsön összegét csökkentő befizetések jóváírásával folytatódik.
- [36]
- [37] A bíróság a fenti tényállást a csatolt és ismertetett iratok tartalma, valamint tanú vallomása alapján állapította meg.
- [38] A kereset az alábbiak szerint nem alapos.
- [39] A bíróság döntése és jogi indokai
- [40] A polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény - továbbiakban rPtk. - 523. §-ának (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződés alapján a pénzügyintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A (2) bekezdés szerint, ha a hitelező pénzügyintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).
- [41] A rPtk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

- [42] A rPtk. 200. § (1) bekezdése szerint a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.
- [43] A rPtk. 298. §-a szerint a kötelezett késedelembe esik,
- ha a szerződésben megállapított vagy a szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt;
 - más esetekben, ha kötelezettségét a jogosult felszólítására nem teljesíti.
- [44] A rPtk. 319. § (1) bekezdése szerint a felek a szerződést közös megegyezéssel megszüntethetik
- [45] vagy felbonthatják. A (2) bekezdés alapján a szerződés megszüntetése esetében a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. A megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni, amennyiben pedig a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél még nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár.
- [46] A rPtk. 321. § (1) bekezdése értelmében, aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva felmondásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. A felmondás a szerződést megszünteti.
- [47] A rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönt, ha az adós más súlyos szerződésszegést követett el. A rPtk. 526. §-ának (2) bekezdése értelmében a hitelezőnek a kölcsönösszegre vonatkozó visszakövetelési joga a szerződésben meghatározott lejárat, illetve lejáratok szerint, felmondás esetén pedig a felmondási idő elteltével nyílik meg.
- [48] A jelen szerződés megkötésekor hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza az éves, százalékban kifejezett- teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíj mutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.
- [49] A szerződéskötéskor hatályban volt Hpt. 212. § (1) bekezdése értelmében a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót. A teljes hiteldíjmutató az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és teljes hiteldíj egyenlő az ügyfél által a folyósításkor a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeggel (Hpt. 212. § (3) bekezdés).
- [50] A Hpt. 203. § (6) és (7) pontja szerint: pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja, valamint a (7) bekezdés szerint: (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő-részletre.
- [51] A rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

- [52] A Ptk. 237. § (2) bekezdése értelmében ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.
- [53] A bíróság álláspontja szerint az árfolyamkockázatról történő felperesi tájékoztatás nem felelt meg a törvényi követelményeknek. Az alperes külön kockázatfeltáró nyilatkozatot nem írt alá, a szerződéskötés idején ilyen külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot nem is használt a felperes, melyet a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2010. május 21. napján kelt határozatában a felperes mulasztásaként értékelt.
- [54] Az egyedi szerződés a deviza alapú szerződéses rendelkezés tekintetében a mértékadó devizanemet jelöli meg CHF-ben, árfolyamkockázati tájékoztatást az egyedi szerződés nem tartalmaz. A deviza konstrukció tekintetében annyi került megjelölésre, hogy a konstrukció fix, a kamatváltoztatás I. és kamatváltozás II. a havi fix konstrukció alapján fizetendő. E körben már maga a fogalom meghatározás is pontatlan, mert kamatváltoztatásként definiálja az árfolyamváltozást, melyet egyébként zárójelben fel is tüntet a kamatváltozás szinonimájaként az Üzletszabályzatban.
- [55] Ezen szerződési feltétel a Hpt. 203. §-ának (6) és (7) bekezdésében megkövetelt kockázatfeltáró nyilatkozat követelményeinek nem felel meg, az árfolyamkockázat ismertetésére, valamint az árfolyamkockázatnak a törlesztő-részletekre gyakorolt hatását nem elemzi, hanem ehelyett az egyedi szerződés a szerződés részét képező Üzletszabályzat rendelkezéseire utal a kölcsön feltételei tekintetében.
- [56] A bíróság alperesi nyilatkozat alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes általánosan tájékozott fogyasztó, aki észszerűen figyelmes és körültekintő magatartást tanúsított a szerződéskötés során, és azt követően is. Az alperes részére rendelkezésre bocsátott, és a szerződés megkötésével egyidejűleg átvett Üzletszabályzat rendelkezéseinek az áttekintését követően sem volt az alperes abban a helyzetben, hogy megítélje a nemzeti fizetőeszköz leértékelődése a törlesztő részletek tekintetében milyen változást hozhat.
- [57] A bíróság álláspontja szerint elsősorban az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat rendelkezései alapján vizsgálva az árfolyamváltozás létéről, annak reális voltáról, és korlátlan mértékben alperesekre telepítésről egyértelmű, világos, és érthető tájékoztatás nem volt. Az alperes az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat egyes részeinek az összevetése után sem volt abban a helyzetben, hogy felismerje, hogy az árfolyamkockázat teljes mértékben őt terheli, hogy az árfolyamkockázat miatt a törlesztő részletek összege jelentősen megnövekedhet, vagy a futamidő hosszabbodhat meg.
- [58] A Hpt. 203. §-ának (6) és (7) bekezdései által előírt kockázatfeltáró nyilatkozat aláírására nem került sor, ami önmagában a szerződés érvénytelenségét nem eredményezi, mivel a Hpt. ennek hiányához a semmisség következményét nem fűzi, azonban az alperes részére adott árfolyam kockázati tájékoztató megfelelősége körében a kockázatfeltáró nyilatkozat hiányát a bíróság a bizonyítékok mérlegelésekor, azokat összességében figyelembe véve értékelte, és állapította meg azt, hogy az Üzletszabályzatban több pontban, a fogalom meghatározások között, és az V. fejezet 6. pontjában szétszórtan deviza alapúságra, és árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések nem minősülnek, még azok összességében sem megfelelő tájékoztatásnak.

- [59] Az üzletszabályzat XI. fejezete a fix alapú konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket tartalmaz, elsősorban az új fizetési határidő meghatározása, és az elszámolás körében tartalmaz rendelkezéseket, de itt sincs az árfolyamkockázat tekintetében tájékoztatás.
- [60] Az üzletszabályzat fogalom meghatározásai között (I.25. b pontja) kamatváltoztatásként nevesíti az árfolyamváltozást, mely fogalom meghatározást zárójelben feltünteti, és nehezen értelmezhetővé teszi azon az Üzletszabályzat IV.5. pontjában meghatározott következményt, azaz, hogy a felperes jogosult a Kamatváltoztatás I. érvényesítésére a még nem esedékes törlesztő részletek összegének megváltoztatásával, ha a mértékadó kamatláb pénzpiacra kialakult értéke eltér az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott hatályos referencia kamattól.
- [61] Tovább nehezíti az árfolyamváltozás miatti kockázat értékelését az is, hogy a felperes a fogalom meghatározások között, illetve az Üzletszabályzat IV. és V. és XI. fejezeteiben is utal az árfolyamváltozás lehetőségére, de ezen külön rendelkezések, és az egyedi szerződésben meghatározottak alapján sem világos egy átlagos fogyasztó számára, hogy a forint gyengülése miatt fizetési kötelezettsége növekszik, annak mértéke korlátlan, és az korlátlanul alperesi fogyasztót terheli.
- [62] Az Üzletszabályzat I. pontjai a fogalmak meghatározásai, az Üzletszabályzat I.25. az árfolyamváltozás képlet szerinti számítási módját határozza meg, ez árfolyamkockázat tekintetében semmilyen tájékoztatást nem tartalmaz, és a fogalom meghatározások között a mértékadó devizanem és árfolyamváltozás együttesen sem értelmezhető kockázatfeltárásként.
- [63] Az üzletszabályzat I.23. pontja kizárólag szélsőséges árfolyamváltozás mértékét határozza meg havi fix deviza alapú konstrukció esetére. A szerződés jelentős árfolyam ingadozás bekövetkezésének az esetét definiálja, de ezen rendelkezések, sem tartalmazznak semmilyen tájékoztatást a rendkívüli eseményen kívüli árfolyamkockázat viselése tekintetében.
- [64] A bíróság alperesi nyilatkozat alapján arra a következtetésre jutott, hogy alperes általánosan tájékozott fogyasztó, aki észszerűen figyelmes és körültekintő magatartást tanúsított a szerződéskötés során, és azt követően is.
- [65] Az alperes részére rendelkezésre bocsátott, és a szerződés megkötésével egyidejűleg átvett Üzletszabályzat rendelkezéseinek az áttekintését követően sem volt alperes abban a helyzetben, hogy megítélje a nemzeti fizetőeszköz leértékelődése a törlesztő részletek tekintetében milyen változást hozhat.
- [66] A felperes az árfolyamkockázatról szóban is tájékoztatást adott, az alperest a bíróság személyesen hallgatta meg. Az alperes akként nyilatkozott, hogy az ügyintéző kifejezetten arra hívta fel a figyelmet, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem reális, a törlesztő részletek fix összegűek, pár tízezer forint eltérés lehet csak a devizaalapú finanszírozás miatt a futamidő végén. Az alperes akként nyilatkozott, hogy a fizetési teherbíró képességet is érintő kockázat tekintetében semmilyen tájékoztatás nem volt, éppen ellenkezőleg a konstrukció biztonságos, és kiszámítható előnyeit hangsúlyozta az ügyintéző. Az alperes nyilatkozata szerint sem arról, hogy jelentősen, sem arról, hogy akár korlátlan mértékben emelkedhet a CHF árfolyama tájékoztatás szóban az ügyintéző részéről sem volt. tanúként azt nyilatkozta, hogy az árfolyamkockázat körében arról tájékoztatta az ügyfeleket, hogy ez a hiteltermék változó alapú, és az árfolyam mozgása miatt ez a törlesztőrészekre is kihatással lehet, a tanú előadta továbbá, hogy a hiteltermékekkel nem voltak tapasztalataik, ebben az időben annak kockázata sem volt ismert. Előadta továbbá, hogy az árfolyamkockázat mibenlétéről, és hogy mennyi a valós árfolyamkockázat nem adtak tájékoztatást, mivel a Lombard Lízingtől ő sem kapott sem szóban sem írásban tájékoztatást,

és képzést sem szervezett A Lombard Lízing a közvetítőknél, melyben a hiteltermék részletes ismertetésére sor kerül volna.

- [67] A bíróság álláspontja szerint elsősorban az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat alapján vizsgálva az árfolyamváltozások létéről, annak reális voltáról, és korlátlan mértékben alperesre telepítésről egyértelmű, világos, és érthető tájékoztatás nem volt. Az alperes a szerződés egyes részeinek az összevetése után sem volt abban a helyzetben, hogy felismerje, hogy az árfolyamkockázat teljes mértékben őt terheli, hogy az árfolyamkockázat miatt a törlesztő részletek összege jelentősen megnövekedhet, vagy a futamidő hosszabbodhat meg jelentősen. A felperesi részről az árfolyamkockázat tekintetében világos és egyértelmű gazdasági következményekre történő utalás a szerződés rendelkezéseiből nem vezethető le.
- [68] Az üzletszabályzat fenti pontjai és a szóbeli tájékoztatás alapján az alperes arra a következtetésre kellett, hogy jusson, hogy a szerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak lényegét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, azt, hogy annak nincs felső határa a nehezen értelmezhető megfogalmazású, több helyen értelemzavaró szerződési feltételek együttes értelmezése és egybevetése alapján csak kikövetkeztetni lehetett. Az általános szerződési feltételek felperes által alkalmazott szabályozása az átláthatóság követelményének nem felelt meg, nem volt egyértelmű és világos sem.
- [69] A fentiekre figyelemmel az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat felperes által hivatkozott pontjainak értelmezése alapján nem állapítható meg, hogy felperes felhívta volna az alperes figyelmét arra, hogy a forint gyengülése esetén korlátlan mértékben emelkedhet a fizetési kötelezettsége, ezért nem volt megállapítható az sem, hogy az alperes fel tudta volna mérni, azt, hogy ezen árfolyamkockázat a pénzügyi kötelezettségire milyen gazdasági következményekkel jár.
- [70] Az Európai Unió Bírósága a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209.§ (2) bekezdésével összhangban különösen a C-26/13.; C-186/16. és a C-51/17. számú ügyekben azt az álláspontját fejtette ki, hogy az adott ügyben annak eldöntése, hogy az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességes volt-e vagy sem, a bizonyítékok összességének értékelésén alapuló mérlegelési kérdés (a C-26/13. számú ítélet 74. pontja szerint a szerződéskötést övező körülmények összességének figyelembevételével kell megítélni a kockázatteljesítés megfelelőségét); nem tekinthető a tájékoztatás megfelelőnek például akkor sem, ha a tájékoztatás tartalmát csak következtetni lehet több rendelkezés együttes értelmezésével.
- [71] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos megfelelő tájékoztatás hiánya miatt a felperesi jogelőd és alperes közötti egyedi szerződés fizetési kötelezettség elnevezésű részének „a kölcsönbevevő által az Üzletszabályzat alapján választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási mód havi fix konstrukció” részében tisztességtelen a rPtk. 209/A § -ának (2) bekezdése alapján, mely miatt a kölcsönszerződés teljesen érvénytelen. Tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezés a szerződéses főszolgáltatás körébe tartozik, annak tisztességtelensége a szerződés egészének az érvénytelenségét eredményezi.
- [72] A kölcsönszerződés nem tartalmazza továbbá a Hpt. 213. §-ának (1) bekezdés c) pontjában foglaltak ellenére a kamatokat és ezek éves, százalékos mértékének a feltüntetését, megszegve ezzel a Hpt. 213. §-ában foglaltakat, melyhez jogszabály a szerződés érvénytelenségét fűzi. A felperesnek nem a THM-et, illetve nemcsak a THM-et, hanem az ügyleti kamatláb éves, százalékos mértékének a feltüntetése is szerződéses kötelezettsége volt, a kamat a kölcsön tekintetében a főszolgáltatás része, ezért ennek egyértelmű meghatározásnak a hiánya a szerződés ezen okból is érvénytelenségét okozza.

- [73] Az Üzletszabályzat valóban meghatározza a THM fogalmát, mely szerint a hitelintézetnek a kamaton túl is egyéb költségeket is be kell számítania, ezért az ügylet tényleges terheit mutatja. Az alperesi fogyasztó önmagából a THM meghatározottságából, az ügyleti kamat mértéke tekintetében tájékoztatást nem kapott, és nem is a fogyasztó feladata, hogy az Üzletszabályzat, Hirdetmény és az egyedi szerződés adatait összevetve kiszámolja az ügyleti kamat éves, százalékos mértékét, és az sem várható el a fogyasztótól, hogy az egyértelmű feltüntetés hiánya miatt az egyedi szerződés 9. pontjába szereplő összegek összevetésével maga számolja ki a kamat mértékét.
- [74] A kamat mértéknek egyértelmű feltüntetésétől a hivatkozott hatályos jogszabályok alapján érvényesen eltérni nem lehet, és az egyértelmű meghatározás követelményének önmagában a THM feltüntetése, de egyébként a szerződés egyéb adatainak összevetéséből adódó kiszámíthatóság nem felel meg. A szerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat V. pontja kötelezi az adóst az ügyleti kamat megfizetésére, és ez az egyedi szerződés rendelkezéseiből is kitűnik, hogy a felperes a kölcsönt ügyleti kamat mellett nyújtotta, azonban a felperesnek nem azt kell bizonyítani, hogy a szerződés rendelkezései értelmében az alperessel kamatfizetésben állapodtak meg, hanem azt, hogy a kamatot feltüntette a Hpt. 213. §-a szerinti követelményeknek megfelelően.
- [75] Hitelezési jogviszony esetében, amelyben kamatot is kell fizetni, a szerződés lényeges eleme az ügyleti kamat pontos meghatározása, így a Hpt. 210.§-ának (2) bekezdése alapján, és a Hpt. 213. §-ának (1) bekezdésének c) pontja alapján a kölcsönszerződésnek egyértelműen tartalmaznia kellett volna a felperesi által alkalmazott ügyleti kamatot. Az alperesnek nem ráutaló magatartással kell elfogadnia a szerződés lényeges feltételeit, hanem írásban, mivel a Hpt. 210. §-a kifejezetten írásbeliséget ír elő, és ennek megszegéséhez az érvénytelenség jogkövetkezményét fűzi.
- [76] A finanszírozási kérelem nem az írásbeli szerződés, hanem alperesi írásbeli nyilatkozat mely a jövőben létrehozandó szerződéses jogviszony megkötésére irányul, ezért a finanszírozási kérelemben feltüntetett adatok, mint a szerződés részét képező adatok nem vehetőek figyelembe. A fentiek alapján a bíróság álláspontja szerint a szerződés a Hpt. 213. §-ának c) pontjában foglaltak megszegése miatt is érvénytelen. Azonban a szerződés érvényessé nyilvánítására nem kerülhetett sor, mivel az árfolyamkockázati tájékoztatás hiánya miatt a fenti érvénytelenségi okon kívüli érvénytelenségi ok – árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás hiánya- változatlanul fennáll.
- [77] Az I/2010 PK vélemény értelmében az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre jogot alapítani nem lehet, vagyis a felek által célzott joghatás kiváltására sem alkalmas. Az érvénytelen szerződés miatt az alperesnek a felperes szerinti kimutatás szerinti tartozása sem áll fenn, és érvénytelen szerződés esetén annak felmondására sem kerülhet sor jogszerűen, és ahhoz joghatás nem fűződik. A fentiekre tekintettel az alperesnek a felperes által megjelölt jogcímen kölcsönszerződésből eredően a kereseti kérelemben kimutattak szerinti tartozása nem áll fenn.
- [78] A bíróság a szerződés érvénytelenségét a fentiek alapján bizonyítottan látta, ezért alperesnek a kereset összegszerűsége tekintetében előadott további vitatását érdemben nem vizsgálta. A bíróság nem vizsgálta továbbá a teljes hiteldíjmutató hiánya miatti, és a szerződés tárgya, törlesztő részletek száma, összege, és a törlesztési időpontok feltüntetésének a hiánya miatti alperesi kifogásként előterjesztett további érvénytelenségi okokat sem.
- [79] A Pp. 81. § (5) bekezdése szerint a jogi képviselővel eljáró alperes a perköltséget kizárólag a perköltség felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017.(XII. 27.) IM rendelet mellékletében meghatározott adattartalommal rendszeresített nyomtatvány perköltségre vonatkozó részének kitöltése és előterjesztése útján számíthatta fel. A 31/2017.(XII. 27.) IM

rendelet mellékletében meghatározott adattartalommal rendszeresített költségjegyzék nyomtatványt az alperes csatolta, mely alapján a bíróság az ügyvédi munkadíjból álló bruttó 393.700 Ft megfizetésére kötelezte a felperest. A peres eljárás vitelével összefüggésben alperesi jogi képviselő díját a csatolt megbízási szerződés alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdésének alapján állapította meg a bíróság, és annak a megfizetésére a felperest kötelezte a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján.

[80] Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. §-ának (2) bekezdésén alapul.

[81] Záró rész

Budapest, 2020. február 20.

Dr. Németh Erika sk.
bíró